

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 1518
Tarih : 05.11.2021

54556

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Süleyman Soylu** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 05.11.2021

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Siirt Milletvekili

Siirt'te en son 1 Kasım 2021 tarihinde Valilik tarafından, basın açıklaması, toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin engellenmesine dönük bir karar verilmiştir. Siirt ili ve ilçelerinde uygulanan eylem etkinlik yasaklarının sürekli hale geldiği gözlenmektedir. Evvelden toplumsal olaylar yaşanma ihtimalini gerekçe eden idari birimler, son zamanlarda kovid salgınına gerekçe olarak göstermiş olsa da fiili durumlar nazara alındığında bu yasaklama kararlarının keyfi olduğu izahtan varestedir. Nitekim kovid salgınının en yoğun dönemlerinde AKP mitingleri gerçekleştirilirken, diğer parti ve hak örgütlerinin basın açıklamaları, toplantı ve gösteri hakkı kapsamında gerçekleştirecekleri etkinliklerin yasaklanıyor olması, meselenin keyfi boyutlarını ortaya çıkarmaktadır.

Valilikler tarafından yapılan açıklamalarda; "Mülki Amirliklerin uygun göreceği etkinlikler hariç olmak üzere; "miting, kapalı ve açık yer toplantıları ile gösteri yürüyüşleri, basın açıklaması, çadır kurma, stant açma, oturma eylemi, imza kampanyası, anma töreni vb. türdeki eylem ve etkinlikler" ile 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu Ek-1 maddesi kapsamındaki "oyun, temsil ve çeşitli şekillerdeki gösteri ve etkinliklerin" ticari kimliği bulunan özel hukuk tüzel kişiliklerinin ticari faaliyetleri hariç olmak üzere "el ilanı dağıtılmasının, pankart/afiş asma etkinliğinin"; **5442 Sayılı İl İdaresi Kanununun 11' inci maddesi hükümleri ile 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 17'nci – 19'uncu maddeleri, gereğince; ilimiz sınırları içerisinde (il merkezi, ilçeler ve jandarma sorumluluk bölgeleri dâhil) 01.11.2021 – 15.11.2021 tarihleri arasında (15) gün süre ile YASAKLANMIŞTIR.**

Yukarıda belirtilen emir ve yasalara uymayanlar hakkında 2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 17'nci ile 28'inci maddeleri, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 11/C (11/C Ek Parağraf:25.07.2018-7145/1) ile 66'ncı maddeleri, 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu ve

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu gereğince yasal işlem yapılacaktır.” Diyerek çeşitli yasal dayanaklar üretmiştir. Bu durum benzer kararlarla sürekli hale getirilmiş olup parti binası önünde yapılacak olan etkinlikler de yasaklanmalıdır. En son 4 Kasım’ın yıldönümü sebebiyle yapacak olduğumuz etkinliğe de izin verilmemiştir. Geçtiğimiz hafta da Cemil Taşkesen’in gözaltı sürecinde adliye önünde yapacak olduğum açıklama, kolluk tarafından “herkes kafasına göre açıklama yapamaz” denilerek engellenmiştir. Ancak toplantı ve gösteri hakkı, anayasal bir haktır ve yasaklanmasının hak ihlali teşkil edeceği açıktır.

Bu bağlamda;

- 1- Siirt ilinde ilk basın açıklaması, toplantı ve gösteri yürüyüşü ile etkinliklere dönük yasaklara dair uygulamalar ilk kez hangi tarihte başlamıştır? Bu yasakların kapsamı ne olmuştur?
- 2- Eylem etkinlik yasaklarına dair uygulamalar hangi kişi, grup, siyasi parti ve sivil toplum örgütlerine yönelik olmuştur?
- 3- Söz konusu yasakların uygulanması hangi etkinlikleri kapsamıştır?
- 4- Siirt ilinde toplam kaç kez eylem-etkinlik yasağı uygulanmıştır? Uygulanan eylem etkinlik yasakları kaç gün sürmüştür?
- 5- Valilikler genellikle hangi gerekçelerle eylem ve etkinlik yasaklarına dönük karar almıştır?
- 6- Siirt ilinde uygulanan bu yasaklarla yurttaşların hangi kişisel hakları, ne ölçüde ihlal edilmiştir?
- 7- Valilik neden Anayasaya aykırı olduğu toplantı ve gösteri haklarına yönelik yasakları uygulamaktadır? Valiler anayasaya aykırı iş ve işlem yapabilirler mi?
- 8- Kişi hak ve özgürlüklerinin, keza kişilerin anayasal olarak güvence altında olan toplantı ve gösteri hakları keyfî sebeplerle kısıtlanabilir mi? Valilikler hangi kriterleri esas alarak bu kararları almaktadır?
- 9- Anayasa ve uluslararası sözleşmelere de aykırılık teşkil eden bu durum, aynı zamanda anayasal suç teşkil etmiyor mu?
- 10- Toplantı ve gösteri haklarının anayasaya uygun bir şekilde yerine getirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması ve valiliklerin keyfî uygulamalarının önlenmesi gündeminizde olacak mıdır?